

участь у кримінальному судочинстві» та «Державний захист працівників правоохоронних органів та суду» є початком створення механізму забезпечення безпеки осіб, які сприяють правосуддю. Разом із тим, на жаль,

відсутній діючий механізм забезпечення безпеки суб'єктів кримінально-процесуальної діяльності, що викликає певні труднощі в практичній роботі правоохоронних органів.

Список використаної літератури

1. Кримінально-процесуальний кодекс України : за станом на 1 січ. 2008 р. – Х. : Одиссей, 2008. – 264 с. – (Бібліотека офіційних видань).
2. Костін М. І. Кримінально-процесуальні заходи забезпечення безпеки особи / М. І. Костін // Юридичний радник. – 2007. – № 6. – С. 98–103.
3. Зеленецкий В. С. Обеспечение безопасности субъектов уголовного процесса / В. С. Зеленецкий, Н. В. Куркин. – Х. : КримАРТ, 2000. – 404 с.
4. Гаврилова Н. И. О психологических механизмах формирования свидетельских показаний / Н. И. Гаврилова // Вопросы борьбы с преступностью. – 1984. – Вып. 40. – С. 84–98.
5. Про забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві : закон України від 23 груд. 1993 р. № 3782-ХІІ // Відомості Верховної Ради. – 1994. – № 11. – Ст. 51.
6. Про затвердження Інструкції про порядок здійснення заходів щодо забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві, в установах виконання покарань та слідчих ізоляторах Державної кримінально-виконавчої служби : наказ Державного департаменту України з питань виконання покарань від 4 квіт. 2005 р. № 61.

Надійшла до редколегії 07.05.2011

БЕЗДОЛЬНЫЙ М. Ю. ПРОБЛЕМЫ ПРАКТИЧЕСКОЙ РЕАЛИЗАЦИИ МЕР БЕЗОПАСНОСТИ ЛИЦ, УЧАСТВУЮЩИХ В УГОЛОВНОМ СУДОПРОИЗВОДСТВЕ

Рассмотрены вопросы сущности и особенностей организационно-правового обеспечения безопасности лиц, которые участвуют в уголовном судопроизводстве, и сделаны научные предложения относительно усовершенствования нормативно-правового обеспечения по данной проблеме.

BEZDOLNY M. ISSUES OF PRACTICAL IMPLEMENTATION OF SECURITY MEASURES FOR THE PERSONS INVOLVED IN CRIMINAL PROCEEDINGS

The questions of the nature and characteristics of the institutional and legal security for the persons involved in criminal proceedings are reviewed, and scientific suggestions for improvement of regulatory and legal guaranteeing on this issue are made.

УДК 342.95

Є. Ю. БАРАШ,

кандидат юридичних наук,

заступник начальника управління Державного департаменту України

з питань виконання покарань в Харківській області,

С. І. СКОКОВ,

начальник управління організаційно-аналітичної роботи

Державної пенітенціарної служби України

УДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ВИКОНАННЯ ПОКАРАННЯ У ВИГЛЯДІ ДОВІЧНОГО ПОЗБАВЛЕННЯ ВОЛІ ЯК ВІДОБРАЖЕННЯ ПРОЦЕСІВ РЕФОРМУВАННЯ ПЕНІТЕНЦІАРНОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

Розглянуто питання вдосконалення організації виконання покарання у вигляді довічного позбавлення волі. Відмічено, що відповідні зміни в його реалізації відображають процеси реформування пенітенціарної системи України.

Системні зміни, які відбуваються в нашій країні, починаючи з моменту здобуття нею незалежності, спрямовані на розбудову її саме як суверенної і незалежної, демократичної, соці-

альної, правової держави, в якій людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються найвищою соціальною цінністю. Слід відмітити, що найбільш виразним

проявом реалізації вказаних тенденцій стало спочатку введення мораторію на застосування виняткової міри покарання – смертної кари, а потім повне її скасування та заміна довічним позбавленням волі. Останнє як самостійний вид кримінального покарання стало новою, до цього часу не вживаною, формою правових обмежень, що застосовуються в Україні до особи, яка вчинила злочин. При цьому слід відмітити, що досвід реалізації саме такого покарання фактично був відсутній у нашій країні. Тому з моменту його запровадження виникла необхідність опрацювання, введення в дію та щоденної реалізації комплексу заходів з організації виконання судових рішень, котрим особам як покарання було призначено довічне позбавлення волі. Слід відзначити, що законодавець, враховуючи досвід та пропозиції представників вітчизняної пенітенціарної системи, в цілому опрацював відповідну правову базу, яка дозволила на той час забезпечити належну організацію виконання та відбування цього виду покарання.

Однак з моменту запровадження даного виду покарання минув певний час, який виявив у цій сфері цілу низку правових, організаційних, економічних проблем, які потребують свого вирішення з метою вдосконалення умов та порядку виконання та відбування цього особливого виду кримінального покарання. Слід відмітити, що одним із найбільш помітних індикаторів процесу реформування пенітенціарної системи України варто визнати саме зміну форми та методів організації виконання і відбування покарання у вигляді довічного позбавлення волі. У цьому випадку ми ведемо мову про те, що фактична зміна змісту діяльності з реалізації (виконання) даного виду покарання, яка передбачає вдосконалення умов та порядку його здійснення (відбування), обумовлює і зміну способів та методів діяльності самої пенітенціарної системи нашої держави, де аспект виправлення і ресоціалізації засудженої особи стає домінуючим. Саме тому одним із найбільш актуальних питань реформування діяльності цього державного органу слід визнати вдосконалення організаційно-правових засад та форм виконання покарання у вигляді довічного позбавлення волі.

Слід відмітити, що вказаний напрямок вдосконалення діяльності Державної кримінально-виконавчої служби України завжди був предметом наукових дискусій, свідченням чого є наукові публікації М. Я. Гуцуляк, Л. О. Мосте-

панюк, О. Б. Пташинського, А. Х. Степанюка тощо. До цієї проблематики зверталися і автори даної статті [1–3]. Але варто відмітити, що стосовно довічного позбавлення волі можна вести мову не тільки як про кримінальне покарання, хоча і дуже особливе, не тільки як про систему заходів впливу на особу, хоча і дуже тривалу, не тільки як про форму обмеження прав особи, хоча і досить тяжке, – його, на наш погляд, можна розглядати також як складову (хоча окрему і специфічну) загальної діяльності представників пенітенціарної системи щодо здійснення єдиної державної політики у сфері виконання кримінальних покарань. З цих позицій довічне позбавлення як певний процес (об'єкт), стосовно якого здійснюється управління з боку персоналу установ виконання покарання за для досягнення мети виправлення і ресоціалізації засудженої особи, не був предметом наукового пошуку – пошуку, в межах якого основна увага була б зосереджена саме на організаційно-правових аспектах виконання цього покарання. У контексті продовження процесу реформування пенітенціарної системи України вдосконалення організаційно-правових засад виконання покарання у вигляді довічного позбавлення волі фактично є відображенням та внутрішнім змістом цих процесів. Саме тому **метою** цієї статті обрано дослідження питання змін у підході до організації виконання покарання у вигляді довічного позбавлення волі, що, на наше глибоке переконання, характеризує ті зміни, які відбуваються у змісті та формах діяльності Державної кримінально-виконавчої служби України.

Насамперед слід окремо відмітити, що основу будь-яких кроків з удосконалення реалізації покарання у вигляді довічного позбавлення волі становить положення Конституції України, яким людину визнано найвищою соціальною цінністю, адже не слід забувати, що цей примусовий захід має на меті не тільки кару, а й виправлення та ресоціалізацію засуджених. Саме ці положення не тільки визначають практичний аспект вирішення цього питання, але й істотно позначаються на змісті теоретичних концепцій та пропозицій щодо його вирішення. Така позиція не тільки відповідає сучасним тенденціям розвитку пенітенціарної системи України, а й тим міжнародно-правовим актам, що діють у цій сфері. Як підкреслено А. Х. Степанюком, принцип гуманізму стосовно засуджених ґрунтується на положенні ст. 3 Конституції України, що одержує свою

подальшу реалізацію і в нормах кримінально-виконавчого законодавства, які визначають їх правове становище. На його думку, ці норми покликані інкорпорувати уявлення про гуманізм у діяльність органів та установ виконання покарань як діяльності, не позбавленої людського ставлення до засудженого, де розуміння гуманізму виконання покарання набуває вищої юридичної сили, спираючись на авторитет закону [4, с. 17]. Отже, під час вирішення питання вдосконалення реалізації покарання у вигляді довічного позбавлення волі, враховуючи пріоритетність його гуманізації, одночасно слід вирішувати завдання як удосконалення організаційно-правових засад та форм його виконання, так і забезпечення наданих засудженим в межах їх правового статусу прав, свобод та законних інтересів закріплених Конституцією України. У цьому контексті погодимося з думкою про те, що гуманізація покарань зводиться до того, що суспільство не відмовляється від засудженого як від свого члена, а прагне через різні форми та методи профілактично-виховного впливу виправити його, повернути до суспільно корисного життя [5]. Такий підхід до визначення підґрунтя для формування організаційно-правових засад виконання покарання у вигляді довічного позбавлення волі ми повністю підтримуємо. Вказані положення та їх розуміння становлять теоретичні засади даного дослідження.

Що ж до практичних засад, то це повинно стосуватися насамперед упорядкування змісту діючої нормативно-правової бази. Процес удосконалення слід почати із внесення відповідних змін та доповнень до Кримінального кодексу України, оскільки саме в ньому визначено основні юридичні характеристики реалізації цього виду кримінального покарання. На наш погляд, існуюча правова регламентація довічного позбавлення волі не дає відповіді на всі питання, які виникають під час його реалізації, а іноді перешкоджає реалізації прогресивних напрацювань у цій сфері. І така позиція також висловлюється фахівцями з кримінального права. Зокрема Л. О. Мостепанюк, досліджуючи питання регламентації в Кримінальному кодексі України довічного позбавлення волі, відзначає, що таку регламентацію не можна вважати досконалою. Науковець відмічає, що залишаються спірними і потребують подальшого теоретичного розроблення такі проблеми, як основні характеристики, зміст кари та механізм правового регулювання довічного позбав-

лення волі [6, с. 1]. У цьому контексті слід акцентувати увагу на тому, що, як свідчить аналіз досвіду більшості країн, у яких існує подібна міра покарання, його реалізація передбачає можливість зміни форми, умов, а іноді і заміну самого терміну позбавлення волі із безстрокового (довічного) на строковий (позбавлення волі на певний строк) [7, с. 87–88, 230–231, 353–354, 360, 411, 489, 496, 551]. І є всі підстави вважати, що подібний досвід слід запровадити і в Україні. Зокрема, на необхідність відповідних змін у вітчизняному кримінальному законодавстві вказують багато дослідників даного питання [6, с. 12–13; 8, с. 16]. Реалізація існуючих напрацювань може бути покладена в основу подальшої гуманізації виконання вказаного покарання, особливо в частині зміни умов та порядку його відбування, що стане частиною процесу вдосконалення пенітенціарної системи нашої країни. Те, що нормативно-правова база, яка регламентує порядок і умови виконання та відбування покарання у виді довічного позбавлення волі, потребує вдосконалення, було підтверджено під час проведення міжнародної конференції «Тривалі строки відбування покарань і довічне позбавлення волі: минуле, сьогодні, майбутнє» (21–24 травня 2008 р., м. Приморське Запорізької області). Так, у резолюції конференції відзначено, що існує необхідність не тільки перегляду деяких статей кримінального законодавства, що стосуються покарання за особливо тяжкі злочини (п. 1), існує також потреба в більш чіткому юридичному оформленні процесу виконання покарання у вигляді довічного позбавлення волі й порядку його відбування (п. 2) [9].

На обґрунтування необхідності змін у порядку організації відбування покарання доцільно навести дані, які було отримано в межах дослідження, проведеного Державною пенітенціарною службою України, і які характеризують осіб, засуджених до довічного позбавлення волі:

- 1238, або 80,6 % осіб не перебувають на профілактичному обліку;
- 1206, або 78,5 % осіб не підтримують злочинні традиції;
- щодо ставлення до порядку відбування покарання: 228, або 14,8 % осіб мають стягнення; 565, або 36,8 % осіб не мають стягнень та заохочень; у 554, або 36,1 % стягнення погашені за строком давності; 112, або 7,3 % осіб не мають стягнень, лише заохочення; 152, або 9,9 % осіб мають як заохочення, так і стягнення;

– щодо ставлення до персоналу установи: 94, або 6,1 % осіб виявляє зверхність, грубість, зухвалість; 544, або 35,4 % осіб проявляє ввічливість, тактовність, улесливість; 324, або 21,1 % осіб невідверті, брехливі, виявляють хитрість; 583, або 38,0% осіб – пристосованці;

– схильність до прояву агресії: 68, або 4,4 % осіб можуть використати силу проти інших; 691, або 45,0 % осіб виражають негативні почуття проти інших; 481, або 31,3 % осіб використовують непряму агресію;

– рівень агресії: у 49, або 3,2 % осіб – дуже високий; у 156, або 10,2 % осіб – високий; у 1213, або 79,0 % осіб – помірний.

Таким чином, є всі підстави для висновку, що, по-перше, мета покарання у виді довічного позбавлення волі в установах виконання покарання в цілому досягається, по-друге, особи, які відбувають це покарання, переважно здатні стати на шлях виправлення, по-третє, це переважно особи, які здатні бути учасниками процесів виправлення і ресоціалізації. Тому питання змін у порядку організації відбування довічного позбавлення волі заслуговує на вирішення, у тому числі з урахуванням індивідуального характеру кримінальної відповідальності, в частині запровадження управління процесом його реалізації. Останнє полягає у можливості зміни режиму та умов його відбування, які здійснюються з урахуванням розроблених індивідуальних програм соціально-психологічної роботи із засудженими, контролю за їх виконанням, а також у врахуванні отриманих результатів.

Указаний підхід є однією із визнаних в багатьох країнах світу концепцій щодо вдосконалення процесу виконання покарання у вигляді довічного позбавлення волі. Поступово він отримує визнання і в Україні. Так, якщо у 2008 р. у резолюції міжнародної конференції «Тривалі строки відбування покарань і довічне позбавлення волі: минуле, сьогодення, майбутнє» лише звернуто увагу на те, що доцільно запроваджувати диференціацію порядку відбування покарань засуджених до довічного позбавлення волі залежно від відбутого строку покарання та поведінки як міри заохочення та сприяння їх соціалізації [9], то вже у 2010 р. ці рекомендації отримали правове закріплення у статтях 151-1, 152-2 тощо Кримінально-виконавчого кодексу України. З цього приводу наведемо існуючі напрацювання вчених. Зокрема Л. О. Мостепанюк у своєму дослідженні доходить висновку, що в Україні актуальним є

запровадження прогресивної системи відбування покарання, яка передбачала б поступове покращення умов відбування довічного позбавлення волі для осіб, які виконували розроблений для них індивідуальний план відбування покарання, мали позитивні перспективи з можливістю подальшого звільнення [6, с. 10]. Саме такий підхід найбільше можна характеризувати як процес гуманізації та вдосконалення організаційно-правових засад виконання і відбування даного виду покарання.

Що ж до безпосереднього вдосконалення організаційних аспектів діяльності із забезпечення реалізації покарання у вигляді довічного позбавлення волі, то, на наш погляд, це пов'язується із такими основними напрямками: безпека; контроль; оцінювання; гуманне ставлення до засуджених. І слід відмітити, що ці напрямки не є ізольованими елементами дій організації виконання цього покарання, адже кожний напрям є частиною загальної системи дій, яка має комплексний, системний характер. Кожний напрям існує у взаємозв'язку та взаємодії з іншими, вони доповнюють один одного та сприяють досягненню завдань Кримінального (статті 1, 50) і Кримінально-виконавчого (статті 1, 5, 6) кодексів. Так, забезпечення безпеки можливе лише за умови контролю за станом виконання покарання та його результатами, а отримані результати при дотриманні з боку засуджених до позбавлення волі вимог режиму є підставою для гуманізації умов їх тримання, а також виправлення засуджених. Зокрема, частково така схема реалізована у статтях 151-1, 152-2 та низці інших статей Кримінально-виконавчого кодексу України, котрі як істотні доповнення до нього були внесені Законом України від 21 січня 2010 р. № 1828-VI.

Так, перший напрямок – забезпечення безпеки, який реалізується в наступних аспектах: 1) безпеки самої особи; 2) безпеки персоналу; 3) безпеки установи виконання покарання в цілому. На наш погляд, що підтверджується аналізом сучасної практики реалізації довічного позбавлення волі, вказаний напрям на цей час має достатню нормативно-правову регламентацію, організаційне забезпечення, а також методологічні та теоретичні напрацювання. Сутність його реалізації полягає в належному забезпеченні дотримання засудженим, персоналом установи та іншими особами відповідних вимог режиму виконання та відбування покарання. Звернемо лише увагу на те, що вдосконалення реалізації цього напрямку повинно

йти шляхом залучення сучасних напрацювань, які існують не тільки в пенітенціарній сфері, а й у сфері адміністративного права, державного управління, менеджменту персоналу тощо. Є підстави вважати, що саме таке комплексне вирішення питання дотримання умов та характеру здійснення встановленого законом порядку виконання і відбування покарання (режиму) у вигляді довічного позбавлення волі здатне істотно вплинути на зміну його якісних показників та сприяти перетворенню його відбування особою на дійсно ефективний та дієвий засіб виправлення та ресоціалізації засудженого.

Наступний виділений нами напрямок стосується контролю та оцінювання власне виконання і відбування самого покарання у вигляді довічного позбавлення волі як певного процесу, що має просторові та часові виміри. Так, щодо просторового виміру цього процесу, то він пов'язаний із тими умовами, що створюються в установах виконання покарання, де перебувають особи, яким воно призначено. Належна реалізація цього аспекту, як указано вище, безпосередньо впливає, наприклад, на дотримання безпеки (встановлення відеоспостереження, сучасні засоби сигналізації, належна робота соціально-психологічної служби тощо), а також можливість гуманізації умов реалізації покарання (якісної зміни умов тримання) на підставі застосування статей 151-1, 152-2 Кримінально-виконавчого кодексу України. З цього приводу варто зазначити, що організація виконання покарання у виді довічного позбавлення волі полягає також і в гарантуванні прав засуджених, визначених Конституцією України та Європейською Конвенцією по захисту прав та основних свобод людини [1, с. 351]. Щодо часового виміру, то він характеризує ті зміни у внутрішньому світі особистості, які виникають під впливом відбування цього покарання, а також як наслідок проведення індивідуально-виховної, профілактичної та корекційної роботи із засудженим до довічного позбавлення волі. У цьому контексті погодимося з Л. О. Мостепанюк: виховна і соціально-психологічна робота із засудженими повинна бути спрямована на формування і збереження соціально корисних навичок, нейтралізацію негативного впливу на особу умов тривалої ізоляції від суспільства, профілактику агресивної поведінки стосовно персоналу, інших засуджених та себе. Як практичний аспект реалізації вказаного Л. О. Мостепанюк пропонує введення, по-перше, щорічного моніторингу

поведінки засудженого при застосуванні до нього прогресивної системи відбування довічного позбавлення волі, по-друге, проведення детального оцінювання ступеня небезпеки кожного засудженого наприкінці 5-річного періоду, на основі чого мають відзначатися прогресивні зміни у поведінці особи, фактори ризику тощо [4, с. 10]. Відповідно вдосконалення в цій частині організації виконання покарання у вигляді довічного позбавлення волі повинно бути пов'язано із подальшим удосконаленням матеріально-технічного та психолого-педагогічного забезпечення його реалізації.

Останнім напрямком удосконалення, на який було звернуто увагу, є гуманне ставлення під час виконання цього покарання до осіб, яким призначено довічне позбавлення волі. Це не тільки відсутність катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження під час його відбування засудженим. Це також комплекс дій щодо запобігання розпаду особистості, подальшому формуванню негативних її рис – запобігання інтелектуальній та моральній деградації особистості за такий тривалий час, який вона відбуватиме це покарання. Своє втілення цей напрямок повинен знайти в опрацюванні розширеної системи стимулювання особи до правослухняної поведінки, врахування її позитивних змін, забезпечення задоволення її основних прав та свобод як людини, що сумісні із її статусом як засудженого до позбавлення волі. Як свідчить узагальнення досвіду інших країн, найбільш прийнятним є шлях запровадження періодичного – через встановлення в законі відповідних термінів – оцінювання ступеня виправлення та ресоціалізації особи після відбуття нею певного строку, звісно, за умови її сумлінної поведінки і ставлення до праці. Наслідком такого оцінювання може бути прийняття рішення про поліпшення умов відбування цього покарання. Зокрема, на наш погляд, частково ця схема реалізована у статтях 151-1, 152-2 та низці інших статей Кримінально-виконавчого кодексу України. Саме такий підхід можна характеризувати як процес гуманізації організаційно-правових засад виконання та відбування цього виду покарання.

З огляду на наведене слід відмітити, що у сфері нормативно-правового регулювання порядку і умов виконання та відбування покарання у виді довічного позбавлення волі є свої проблеми, які потребують вирішення. Сучасні теорія та практика діяльності пенітенціарних

системи як в Україні, так і в інших країнах свідчить, що при системному та комплексному застосуванні існуючих напрацювань, наприклад, за схемою «безпека – індивідуальний план – контроль – гуманізація», є достатні підстави вважати, що вказані проблеми можуть бути викоринені, а організація виконання покарання у вигляді довічного позбавлення волі ґрунтуватиметься на європейських нормах та стандартах у цій сфері. З цього можна зробити висновок, що подальші наукові дослідження

доцільно спрямувати на розгляд питань умов та підстав, форм та методів зміни режиму та умов відбування покарання засуджених до довічного позбавлення волі, а також організаційно-правових засад їх запровадження. Отримані результати, безумовно, становитимуть основу для тих заходів, завдяки яким у повному обсязі буде реалізовано Концепцію реформування Державної кримінально-виконавчої служби України.

Список використаної літератури

1. Бараш Є. Ю. Удосконалення організаційно-правових засад відбування покарання у вигляді довічного позбавлення волі в Україні / Є. Ю. Бараш // Право і Безпека. – 2008. – № 7'2. – С. 48–51.
2. Бараш Є. Ю. Щодо гуманізації виконання та відбування покарання у вигляді довічного позбавлення волі / Є. Ю. Бараш // Право України. – 2010. – № 2. – С. 158–164.
3. Скоков С. І. Виконання покарань у виді довічного позбавлення волі: правові та соціальні аспекти / С. І. Скоков // Проблеми пенітенціарної теорії і практики : щоріч. бюл. / за заг. А. А. Музики. – К. : КЮІ КНУВС, 2005. – С. 344–351.
4. Степанюк А. Х. Актуальні проблеми виконання покарань (сутність та принципи кримінально-виконавчої діяльності: теоретико-правове дослідження) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра юрид. наук : спец. 12.00.08 «Кримінальне право та криминологія; кримінально-виконавче право» / А. Х. Степанюк. – Х., 2002. – 34 с.
5. Гуцуляк М. Я. Гуманізація виконання кримінальних покарань в Україні у контексті міжнародних стандартів поведінки із засудженими [Електронний ресурс] / М. Я. Гуцуляк // Актуальні проблеми вдосконалення чинного законодавства України. – 2009. – № 21. – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/apvchzu/2009_21/index.html.
6. Мостепанюк Л. О. Довірче позбавлення волі як вид кримінального покарання : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.08 «Кримінальне право та криминологія; кримінально-виконавче право» / Л. О. Мостепанюк. – К., 2005. – 16 с.
7. Уголовное право зарубежных государств. Общая часть : учеб. пособие / под ред. и с предисл. И. Д. Козочкина. – М. : Омега-Л ; Ин-т междунар. права и экономики им. А. С. Грибоедова, 2003. – 576 с.
8. Пташинський О. Б. Правові проблеми реформування пенітенціарної системи в Україні : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра юрид. наук : спец. 12.00.08 «Кримінальне право та криминологія; кримінально-виконавче право» / О. Б. Пташинський. – К., 2002. – 18 с.
9. Інформація про проведення міжнародної конференції на тему «Тривалі строки відбування покарань і довічне позбавлення волі: минуле, сьогодні, майбутнє» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.kvs.gov.ua/punish/control/uk/publish/article;jsessionid=8F21B5680CB35645066795B9BC327822?art_id=61738&cat_id=47123.

Надійшла до редколегії 14.04.2011

БАРАШ Е. Ю., СКОКОВ С. И. ИЗМЕНЕНИЕ ПОДХОДА К ОРГАНИЗАЦИИ ИСПОЛНЕНИЯ НАКАЗАНИЯ В ВИДЕ ПОЖИЗНЕННОГО ЛИШЕНИЯ СВОБОДЫ КАК ОТОБРАЖЕНИЕ ПРОЦЕССОВ РЕФОРМИРОВАНИЯ ПЕНИТЕНЦИАРНОЙ СИСТЕМЫ УКРАИНЫ

Рассмотрен вопрос совершенствования организации исполнения наказания в виде пожизненного лишения свободы. Отмечено, что соответствующие изменения в его реализации отображают процессы реформирования пенитенциарной системы Украины.

BARASH Y., SKOKOV S. CHANGE OF APPROACH TO THE ORGANIZATION OF EXECUTION OF THE PENALTY AS LIFELONG IMPRISONMENT AS A REFLECTION OF PROCESSES OF REFORMATION OF PENITENTIARY SYSTEM OF UKRAINE

The question of improving the organization of execution of the penalty of life imprisonment is reviewed. It is marked that appropriate changes in its implementation reflect the process of reforming of penitentiary system in Ukraine.